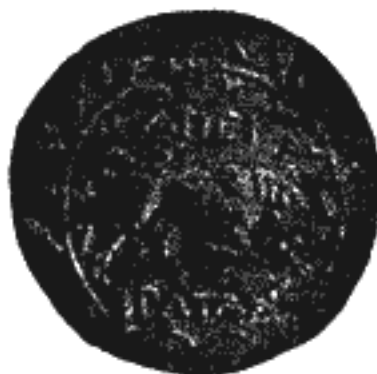
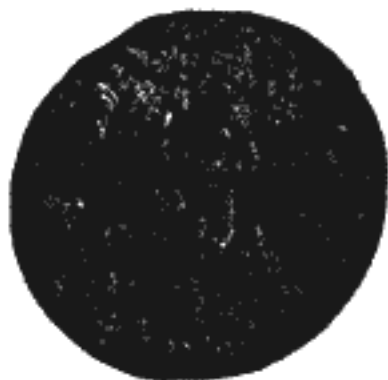

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΪΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ**

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ**

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

**ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ**

**ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936**

Ε.Υ.Δ. της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Ἡ Μαρούτσειος Σχολή

Τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα πρωτότυπα ἔγγραφα ἀποκαλύπτουν πλήθους τὰ κατὰ τὴν Σχολὴν Μαρούτση, ἧς ἡ ἱστορία, κατὰ τὸν ἀειμνήστον Λάμπρον, «εἶναι ἀρκετὰ σκοτεινὴ». Ἡ ἀρχικὴ ἐπιθυμία τοῦ πρώτου διαθέτου Λάμπρου Μαρούτση, ὡς πρώτην τώρα φορὰν μανθάνομεν, ἦτο νὰ διορισθῆ εἰς τὸ ἤδη ὑφιστάμενον Ἱεροσπουδαστήριον Μάνου Γγιόνμα καὶ ἄλλος διδάσκαλος γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, εἰς ὃν νὰ δίδηται ἐτησίως τὸ ἔσοδον τῶν 5000 Δουκάτων, ὑπ' αὐτοῦ προωρισμένων.

Μετὰ τὸν θάνατον ὁμοῦ τοῦ Λάμπρου, ἐπισυμβάντα τῷ 1739, ὁ ἀδελφὸς του Σίμων, διαθέτων ἀφθονα χρηματικὰ μέσα ἀνήγειρε νέον Ἱεροσπουδαστήριον ἐν Ἰωαννίνοις, εἰς ὃ ἐτοποθέτησε κατὰ τὸ 1742 τὸν ἐν Παδοῦῃ περατώσαντα τὰς σπουδὰς καὶ ἐν Βενετίᾳ κηρύσσοντα τὸν ἱερὸν λόγον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, Εὐγένιον τὸν Βούλγαριν. Οὗτος διετέλεσε διδάσκαλος τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Σχολῆς οὐ μόνον μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Σίμωνος Μαρούτση, ἐπισυμβάντος τῇ 23 Ἰουλίου 1747 ἀλλὰ καὶ ὀλίγα ἔτη μετέπειτα. Καὶ δὲν ἔχει ἴσως ἀδίκον ὁ βιογράφος τοῦ Εὐγενίου Ἄνδρ. Παπαδόπουλος Βρετὸς προσδιορίζων τὸ 1750 ὡς ἔτος καθ' ὃ ἀπεμακρύνθη ἐξ Ἰωαννίνων ὁ Εὐγένιος συνεπείᾳ τοῦ σφοδροῦ ἀνταγωνισμοῦ τοῦ ἀσκουμένου ἐναντίον του, ὡς νεωτεριστοῦ, ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου Μπαλάνου Βασιλοπούλου. Ἐπίσης καὶ ὁ Γρηγ. Παληουρίτης (ᾧρα ἡμέτερον Κατάλογον ἐκδόσεων Γλυκῆ ὑπ' ἀριθ. 450) ἀναφέρει ὅτι ὁ Εὐγένιος ἐδίδαξεν ἐν Ἰωαννίνοις «περισσότερον ἀπὸ πενταετίαν». Ἀναληθὲς παντάπασι εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀραβαντινοῦ ὑποστηριζόμενον ὅτι ὁ Εὐγένιος ἐπὶ δύο μόνον ἔτη ἐσχολάρχησεν (χρονογρ. Τ. Β΄. σελ. 280) ὡς καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σπ. Λάμπρου ἀναφερόμενον (Ν. ἑλλην. ΙΓ΄. σελ. 291) καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σ. Μπαλάνου ἐπαναληφθὲν (Ἡπ Χρ. 1930 σελ. 230) ὅτι ὁ Εὐγένιος διετέλεσε σχολάρχης τῆς Μαρουτσειῶν Σχολῆς ἐπὶ δύο περιόδους ἦτοι ἀπὸ τοῦ

1742 - 1746 καὶ 1750 - 1753. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Εὐγενίου,¹ ἡ Σχολὴ παρέμεινε κλειστὴ ἐπὶ τέσσαρας περίπου δεκαετηρίδας, διότι δὲν ἠδύρισκετο ὁ κατάλληλος διδάσκαλος, κάτοχος τῶν γλωσσῶν καὶ γνώστης τῶν ἐπιστημῶν ὡς ὁ Εὐγένιος καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι τὸ ἔσοδον τῶν 5000 καὶ μετέπειτα 7000 Δουκάτων πρὸς 3 % δὲν ἤρκει ὡς μισθοδοσία ἐνὸς τοιούτου ἐπιστήμονος.

Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

Supplica dei Marchesi Pano, Constantino e Lambro fratelli Maruzzi.

Capitolare N° 12. 1 Marzo 1776.

«Il fu Signor Lambro Maruzzi con suo testamento del 30 Aprile 1734, atti del Sigr Francesco Arduini, notaio Veneto, pubblicato stante di lui morte li 31 Marzo 1739, tra le altre sue disposizioni ordinò che dal suo erede e commissario investiti fossero e girati a questa Scuola di S. Nicolò de Greci Duc. 5.000. Correnti per esser l'annuo prò riscosso dalli Guardiani pro tempore e da questi corrisposti ad un maestro nel Seminario di Janina, istituito dal quodam Mano Giolma da esser eletto coi metodi e colle condizioni nel test. to medesimo espresse; lasciando però in libertà al suo erede e commissario di accordare li mezzi che fossero più opportuni in atto pratico per la esecuzione tanto riguardo alla elezione del maestro quanto per l'adempimento delle di lui incombenze e per il sicuro effetto della sua disposizione. Il q. sig, Simon Maruzzi non effettuò in sua vita l'accennata investita ma non lasciò di supplire alla volontà del testatore esuberantemente valendosi della libertà lascia-

1) Κατὰ τὸν Χ. Μεγδάνην («Ἀγγελία» ἔκδ. Βιέννης 1819) - ὡς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ὁ ἐν Κοζάνῃ λόγιος κ. Ν. Δελιαλῆς - ὁ ἐπίσκοπος Κοζάνης Μελέτιος μετὰ τῶν προϋχόντων, μεταβάντες εἰς Ἰωάννινα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πρὸς παραλαβὴν τῆς θυγατρὸς Π. Σαράφη, ἣτις προωρῶντο ὡς σύζυγος τοῦ ἐκ Κοζάνης προκρίτου Ἰωάννου Τράντα, ἐγνώρισαν τὸν Εὐγένιον ὃν προσεκάλεσαν νὰ μεταβῇ εἰς Κοζάνην ἵνα διευθύνῃ τὴν Σχολὴν «Στοάν» μὲ μισθὸν ἱκανοποιητικώτερον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ Εὐγενίου, σημειοῦμεν ὅτι τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἑλλην. Κοινότητος τοῦ 1780 ἐμφανίζουσι καὶ τοῦτον ὡς ὑποψήφιον διὰ τὸν Θρόνον Φιλαδελφείας μετὰ τῶν Σωφροῦν Κουτούβαλη καὶ Νεοφύτου Καλοῦση. Ἀλλ' ἐπὶ 125 ψηφισάντων ὁ Εὐγένιος δὲν συνεκέντρωσεν εἰμὴ 24 εὐνοϊκὰς καὶ ἐξελέγη ὁ Κουτούβαλης διὰ ψήφων 111.

tagli circa i modi e le condizioni, fece fabbricare a proprie spese un nuovo Seminario in Giannina con opportuna abitazione per maestro e scolari e con tutte le adiacenze di servizio e provvide e mantenne esso maestro sino che visse, come fù continuato dalli suoi eredi per alcuni anni sino a che partito da quella città il Rev. Eugenio Bulgari sogetto di chiara fama che era il destinato maestro e non vi fu poi il caso di trovare sogetto di merito che possedesse le scienze, le lingue volute dal testatore per sostituirgli. Ma intendendò i Sigg. marchesi Panò, Costantino, e Lambro Fratelli Maruzzi, rappresentanti l'eredità dei loro zii defunti, che la benemerita intenzione del testatore Sig. Lambro non meno che la disposizione del Sig. Simon per eseguirla non resti in conto alcuno defraudata anzi che abbia il totale suo adempimento hanno praticato l'investita di Duc. 5000 per restar il capitale condizionato e li prò corrisposti alli guardiani pro tempore di questa Ven. Scola acciò da questi vengano annualmente contribuiti al maestro di Giannina da esser eletto come il Test. prescrive imponendosi però la condition che mancando il maestro debbano i Guard. reinvestire a capitale li prò sopravanzati per esser anche li prò di questi contribuiti al maestro medesimo. Altro pertanto non manca a farsi per parte di essi marchesi Fratelli Maruzzi rappresentanti i q. Lambro e Simon loro zii, se non che rivolgersi a questa Ven. da Scola per ottenere mediante i voti di questo Ven. do Capitolo che si compiacesse accettar l'incarico appoggiato dal testator sig. Lambro che fù benemerito confratello e che non mancò col suo Test. come non aveva mancato in vita di dar gli effettivi contrasegni del suo affetto e della sua devozione verso la medesima, come pure di far investire nelli Pub. Depos. li prò maturati il che sono in avanzo per mancanza sin ora di maestro capace, per la tenuità dell'assegnamento diminuito per il ribasso dei prò dei pubblici Depositi ove si trova il detto capitale investito acciò con l'aumento si possa divenire nell'elezion di un sogetto abile che corrisponda alli desiderii del loro benemerito autore e che la gioventù greca possa ritrarre quel profitto che il medesimo ha divisato. Sperano i ricorrenti che la supplicazione loro si renda accetta a questo Ven. do Cap. trattandosi di opera conferente all'onore di Dio, al beneficio e al decoro della Nazione oggetti

conformi alle premure e alle applicazioni del med. mo Greco.

Detta supplica venne accettata dal Ven. do Capitolo con voti favorevoli 31 contro 3.

Capitolare XVI σελ. 255.

1789 Marzo 6. Sulla supplica dei Fratelli Pano, Costantino e Lambro Maruzzi, rappresentanti l'eredità dei loro zii defunti, questo V. do Capit. accettò con parte primo Marzo 1776 il capitale di Duc. 5000 girati a nome di questa V.^{da} Scuola di S. Nicolò nella Pub. zecca ed investiti li prò riscossi sin'allora, in aumento, il detto capitale divenne Duc. 7000. Quindi rinnovano le loro suppliche perchè siano appunto investiti li prò esatti dall'ultima investita sino in presente e vadino pur questi in aumento del capitale sino a che giunga il prò ad esser di suma conveniente per mantener in Giannina un maestro di quell'abilità voluta dal testatore. «Manda Parte il. G. G. Dem. Pasco e sua Banca per autorità di questo V.^{do} Capitolo sia esaudito il memoriale e che siano dall'attuale successore guardiano, investiti li prò riscossi sinol'ultima volta destinati per il maestro in Giannina e ciò secondo le condizioui e forme contenute nella parte 1773. Balle di si: 33 no: 3.

Μ Ε Τ Α Φ Ρ Α Σ Ι Σ

Ἰκετευτικὴ αἴτησις τῶν ἀδελφῶν Πάνου, Κωνσταντίνου καὶ Λάμπρου Μαρούτση, Μαρκησίων.

Πρακτικά, τόμος 12^{ος} τῆς 1^{ης} Μαρτίου 1776.

«Ὁ ποτε κύριος Λάμπρος Μαρούτσης διὰ διαθήκης του ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1734, τοῦ συμβολαιογράφου κ. Φραγκίσκου Ἀρδουίνι δημοσιευθείσης ἐπὶ τοῦ νεκροῦ του τὴν 31 Μαρτίου 1739, μεταξὺ τῶν ἄλλων διατάξεων, παρήγγειλεν ἵνα ὑπὸ τοῦ κληρονόμου του καὶ ἐπιτρόπου ἐπενδυθῶσι καὶ μεταγραφῶσιν ἐπ' ὀνόματι τῆς Σκόλας τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Γραικῶν Δουκάτα 5000 τρεχούμενα καὶ τὰ ἐτήσια ἔσοδα τούτων εἰσπραττόμενα παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς Προέδρων νὰ διατίθηνται ὑπὲρ ἐνὸς διδασκάλου, εἰς τὸ Ἱεροσπουδαστήριον Ἰωαννίνων, ἰδρυθέντος παρὰ τοῦ μακαρίτου Μάνου Γκιόλμα, καὶ ὅστις νὰ ἐκλέγηται μὲ τὰς μεθόδους καὶ ὄρους περιεχομένους εἰς τὴν ἰδίαν διαθήκην. Ἀφῆκεν ὅμως ἐλευθερίαν εἰς τὸν κληρο-

νόμον καὶ ἐπίτροπόν του νὰ κανονίσῃ τὰ μέσα, τὰ πλέον πρόσφορα ἐν τῇ κράξει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, τόσον ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διδασκάλου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων καὶ διὰ τὴν βεβαίαν ἔκδασιν τῆς διατάξεως του. Ὁ μακαρίτης Σίμων Μαρούτσης δὲν ἐπραγματοποίησε, ζῶν ἔτι, τὴν εἰρημένην ἐπένδυσιν ἀλλὰ δὲν παρέλειψε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου καὶ δὴ πλουσιοπαρόχως, ἐρειδόμενος εἰς τὴν ἐλευθερίαν ποῦ τοῦ ἀφῆκε ὡς πρὸς τοὺς τρόπους καὶ ὄρους καὶ ᾠκοδόμησεν δι' ἰδίων ἐξόδων ἐν νέον Ἱεροσπουδαστήριον ἐν Ἰωαννίνοις μὲ κατάλληλον κατοικίαν διὰ τὸν διδάσκαλον καὶ μαθητὰς καὶ μὲ ὄλας τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας καὶ προέβλεψε διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ διδασκάλου καὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ του, ἕως οὗ ἀπέθανε, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σίμωνος ἐξηκολούθησαν οἱ κληρονόμοι του νὰ συντηροῦν τὸν διδάσκαλον δι' ὀλίγα ἔτη, ἕως οὗ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην ὁ αἰδεσιμώτατος Εὐγένιος Βούλγαρις ἀνὴρ μεγάλης φήμης ὅστις ἦτο ὁ προωρισμένος διδάσκαλος καὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ ἀξιόλογόν τι ὑποκείμενον κάτοχον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γλωσσῶν - ὡς ἠθέλησεν ὁ διαθέτης - ἵνα ἀντικαταστήσῃ τὸν Εὐγένιον. Ἦδη προτιθέμενοι οἱ κύριοι Μαρκήσιοι Πᾶνος Κωνσταντῖνος καὶ Λάμπρος ἀδελφοὶ Μαρούτση ἀντιπροσωπεύοντες τὴν κληρονομίαν τῶν θανόντων θείων των ἵνα μὴ μείνῃ ἀπεστερημένη ἀλλ' ἵνα ἔχῃ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἡ ἀξίεπαινος πρόθεσις τοῦ διαθέτου κ. Λάμπρου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ διάταξις τοῦ κ. Σίμωνος, προέβησαν εἰς τὴν ἐπένδυσιν τῶν Δουκ. 5000 ἵνα μείνῃ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὑπὸ ὄρους καὶ τὸ διάφορόν των, νὰ εἰσπράττηται παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς Προέδρων τῆς σεβασμίας ταύτης Σκόλας ἵνα παρ' αὐτῶν καταβάλληται ἐτησίως εἰς τὸν διδάσκαλον Ἰωαννίνων, ὅστις νὰ ἐκλέγῃται ὡς ἡ διαθήκη προβλέπει. Καὶ ἐν ἔλλειψει διδασκάλου, ὀφείλουν οἱ κατὰ καιροὺς πρόεδροι νὰ ἀφίνουν τὸ διάφορον εἰς ἀνακεφαλαίωσιν ἵνα διδομένης περιστάσεως καταβάλληται εἰς τὸν ἴδιον διδάσκαλον καὶ τὸ διάφορον τοῦ τόκου. Ἄλλο δὲν ἔχουν τώρα νὰ κάμουν οἱ εἰρημένοι Μαρκήσιοι ἀδελφοὶ Μαρούτση ἀντιπροσωπεύοντες τοὺς ἀειμνήστους Λάμπρον καὶ Σίμονα, εἰμὴ νὰ παρακαλέσουν τὴν σεβασμίαν δμήγυριν νὰ δεχθῇ τὴν φροντίδα καὶ ἐντολὴν τοῦ διαθέτου Λάμπρου ὅστις ὑπῆρξεν ἀξιόλογος ἀδελφὸς τῆς Σκόλας καὶ οὐδόλως παρέλειψε μὲ τὴν Διαθήκην του ὡς δὲν εἶχε παραλείψει ἐν ζωῇ νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν ἀδελφότητα. Οἱ ἴδιοι ἔχουν ἐπενδύσει εἰς τὰ Δημόσια Δεπόζιτα τὰ ὠριμάσαντα διάφορα καὶ τὰ ὅποια περισσεύουν διότι ἔλλείπει μέχρι τοῦ νῦν διδά-

σκαλος ἱκανός, λόγῳ τῆς σμικρότητος¹ τοῦ προορισθέντος δι' αὐτὸν ποσοῦ ἐλαττωθέντος συνεπεία τῆς μειώσεως τῶν τόκων τῆς εἰς τὰ Δημόσια Ἰδρύματα Καταθέσεως τοῦ Κεφαλαίου καὶ ἐπενέδυσαν καὶ τοὺς τόκους ἵνα μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ ἔσοδήματος καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐκλογή ἱκανοῦ ὑποκειμένου, ὅπερ νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς θελήσεις τοῦ ἀξίου αὐτουργοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ δύναται ἡ ἑλληνικὴ νεότης νὰ ἀποκομίσῃ ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ ὀφέλη ἅτινα ὁ ἴδιος ὁ διαθέτης διανοήθη.

Ἐλπίζον οἱ αἰτοῦντες ὅτι ἡ ἰκεσία των θέλει γίνεαι ἀποδεκτὴ παρὰ τῆς Σεβασμίας δμηγύρεως, ἐφόσον πρόκειται περὶ ἔργου ὅπερ συμβάλλει εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν εὐκοσμίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἀντικείμενα σύμφωνα μὲ τὰς φροντίδας καὶ τὰς ἐπιμελείας τοῦ ἴδιου, ὄντος Ἑλληνοῦ.

Ἡ αἴτησις αὕτη ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Σεβασμίας δμηγύρεως μὲ ψήφους ὑπὲρ 31. καὶ κατὰ 3.

Πρακτικὰ Τόμος 16ος σελ. 255

1789 Μαρτίου 6. Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν ἀδελφῶν Πάνου, Κωνσταντίνου καὶ Λάμπρου Μαρούτση ἀντικροσωπευόντων τὴν κληρονομίαν τῶν ἀποθανόντων θείων των, ἡ σεβασμία αὕτη δμηγυρις ἀπεδέχθη μὲ πρακτικὸν 1ης Μαρτίου 1776, τὸ κεφάλαιον τῶν Δουκ. 5000, μεταγραφέντων ἐπ' ὀνόματι τῆς σεβασμίας Σκόλας τοῦ Ἀγ. Νικολάου εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλάκιον καὶ μὲ τὴν ἐπένδυσιν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν μὴ εἰσπραχθέντων τόκων, ἀνῆλθεν εἰς Δουκ. 7000. Ἐπαναλαμβάνουν ἤδη τὰς παρακλήσεις των ἵνα ἐπενδυθοῦν εἰς ἀνακεφαλαίωσιν καὶ οἱ ἤδη εἰσπραχθέντες τόκοι, μέχρις οὗ φθάσῃ τὸ «διάφορον» νὰ εἶναι εἰς ποσὸν κατὰλληλον πρὸς μισθοδοσίαν ἑνὸς διδασκάλου ἐν Ἰωαννίνοις, τῆς ὑπὸ τοῦ διαθέτου προσδιορισθείσης ἱκανότητος. «Προτείνει ὅθεν ὁ Πρόεδρος Δημήτριος Πάσχος μετὰ τοῦ Προεδρείου, κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Σεβασμίας δμηγύρεως νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν τὸ ὑπόμνημα, νὰ κατατεθοῦν ἀπὸ

1) Καὶ δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ κατακρίνωμεν τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λάμπρου Μαρούτση, οἵτινες καίτοι ἀνεγνώριζον τὸ πενιχρὸν τοῦ διὰ τὸν διδάσκαλον προοριζομένου ἔσοδήματος, δὲν ἀπεφάσιζον νὰ διπλασιάσουν, νὰ τριπλασιάσουν τὸ Κεφάλαιον ἀλλ' ἠνέχθησαν νὰ παραμένῃ ἡ Μαρούτσειος κλειστὴ ἐπὶ μακρὰν οἰκίαν ἔτων. Καὶ εἶχον τότε οἱ ἀπόγονοι τοῦ Λάμπρου Μαρούτση - ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ΚΑ'. Κεφάλαιον - κολοσσιαίαν περιουσίαν ἦτοι δύο περίπου ἑκατομμύρια δουκάτα !! Εἰς τὸ αὐτὸ ΚΑ'. Κεφ. παρέχομεν καὶ πολλὰς ἄλλας πληροφορίας περὶ τῶν Μαρουτσαίων, ἀσπρόσφάτως ἀνεύρομεν εἰς τὸ Κρατικὸν ἀρχεῖον Βενετίας.

τὸν ἤδη Πρόεδρον τὰ διάφορα τὰ εἰσπραχθέντα ἕως τὴν τελευταίαν φορὰν, τὰ προωρισμένα διὰ τὸν ἐν Ἰωαννίνοις διδάσκαλον καὶ τοῦτο συμφώνως τοῖς ὅροις καὶ διατάξεσι ταῖς περιεχομέναις εἰς τὴν ἀπόφασιν 1773. Ψῆφοι τοῦ ναι 33 τοῦ ὄχι 3.

Φθάνομεν οὕτως εἰς τὸ ἔτος 1789 καὶ ἐκ τοῦ κάτωθι ἐγγράφου πληροφοροῦμεθα ὅτι οἱ τόκοι τῶν χρημάτων, μὴ ὑπάρχοντος διδασκάλου, κατετίθεντο πρὸς αὐξήσιν τοῦ Κεφαλαίου. Ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ 1796 τὰ πράγματα παρέμειναν ὡς καὶ πρότερον. Καὶ ἰδοὺ ὁ λογαριασμὸς τὸν ὁποῖον ἡ Κοινότης ἔδωκεν εἰς τὸν Λάμπρον τῷ 1796.

Κεφάλαια ἐπενδυθέντα ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ διὰ λογαριασμὸν διδασκάλου Ἰωαννίνων:

1763	Ἰανουαρ. 9.	1η κατάθεσις Δουκ.	5000
1776		2α κατάθεσις	> 2000
1789	7)δρίου 23	3η κατάθεσις >	2341.7
1792		4η κατάθεσις ἐκ τόκων >	1129.18
		ὄλικὸν Δουκ.	10471.1

Καὶ μετὰ ἓν ἔτος, ἀτυχῶς, ἦτοι τῷ 1797 ἡ Βενετία κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ὅστις κατὰ τὸν Ἑνετὸν Ἱστοριογράφον Πομπέο * Μολμέντι - «διέπραξε τὸ μέγιστον ἐγκλημα νὰ καταργήσῃ μὲ μὴ μὴ μονοκονδυλιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀκμαζουσῶν Ἀδελφοτήτων Βενετίας, κατασχὼν καὶ τὰς περιουσίας των.»

Καὶ ἡ κατάσχεσις φυσικὰ ἐπληξε καὶ τὴν Ἑλλην. Ἀδελφότητα τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐπ' ὄνόματι τῆς ὁποίας ἦσαν κατατεθειμένα τὰ διὰ τὰ Ἰωάννινα προωρισμένα κληροδοτήματα τῶν διαφόρων εὐεργετῶν ἦτοι τῶν Μάνου Γυλιόμα, Ἐπιφ. Ἡγουμένου, Ἱερομνήμονος, Κατζίη - Νίκου, Καραγιάννη, Κερασάρη, Ρίζου καὶ Μαρούτση οὔτινος ἢ ὁμώνυμος Σχολή, παραμείνασα ἀδρανής, ἀφ' ὅτου ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις ἀπεχώρησεν, ἐκλείσεν ὀριστικῶς τῷ 1797, ἔτος καθ' ὃ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἑπειρωτικὸν ὄριζοντα νέος εὐεργέτης, ὁ Ζώης Καπλάνης.

1) Pompeo Molmenti. La vita privata di Venezia.